

OPERAȚIILE DE SECURITATE – COMPONENTĂ A OPERAȚIILOR MILITARE MODERNE

SECURITY OPERATIONS – PART OF MODERN MILITARY OPERATIONS

Av. Alina Mihaela LEFTER*

Analiza operațiilor de stabilitate ne îndreptățește să afirmăm că se poate vorbi despre o schimbare de paradigmă în privința operațiilor militare, în sensul în care operațiile militare nu mai sunt centrate pe inamic, ci sunt centrate pe populație.

Operațiile militare trebuie să aibă un obiectiv strategic mult mai cuprinzător, realizabil prin activități îndreptate către populația din zona de operații, acțiuni care vor prevala în funcție de acțiunile tradiționale directe asupra forțelor inamice.

Cele mai recente tendințe în analiza evoluțiilor operațiilor de stabilitate le definesc ca modalități de consolidare a păcii în societățile distruse de război.

Analysis of stability operations entitles us to say that one can speak of a paradigm shift in terms of military operations in that military operations are no longer centered on the enemy, but on population.

Military operations should have a more comprehensive strategic objective, achievable through activities directed to the population from the area of operations. These actions will prevail in relation to the traditional direct actions on enemy forces.

The latest trends define stability operations as ways to strengthen peace in war-torn societies.

Cuvinte-cheie: operații de stabilitate; operații de securitate; operații întrunite; securitate internațională; operații de menținere a păcii.

Keywords: stability operations; security operations; joint operations; international security; peacekeeping operations.

Sfârșitul Războiului Rece nu a însemnat instaurarea păcii mondiale, ci a dus la apariția unor noi riscuri, crize și conflicte, iar posibilitatea de a recurge la mijloace militare s-a accentuat.

Pe de altă parte, procesul de globalizare în sine a generat o intensificare a interacțiunilor politice, economice, militare și sociale dintre state, intensificare ce a creat premisele pentru sporirea diferendelor internaționale.

Este indubitabil faptul că acolo unde relațiile dintre state sunt mai intense și mai complexe, posibilitatea de apariție a conflictelor este mai mare.

Conflictele constituie principala amenințare la adresa securității internaționale și, în mod particular, la adresa securității umane.

Experiențele înregistrate în Irak, Afghanistan, Siria și în alte teatre de operații au

confirmat complexitatea crizelor contemporane, complexitate ce impune, în mod necesar, o abordare comprehensivă din partea comunității internaționale, reclamând acțiuni coordonate ale actorilor militari și civili precedate de acorduri politice la nivelul organizațiilor internaționale de securitate pentru obținerea rezultatului dorit.

În acest moment este unanim recunoscut faptul că rezultatul dorit într-un război nu se limitează numai la scopurile militare, respectiv, înfrângerea adversarului, ci trebuie avute în vedere și scopuri politice realizabile prin implicarea organizațiilor internaționale, organizațiilor nonguvernamentale, autoritățile publice ale statelor implicate și a altor actori.

Abordarea comprehensivă mai sus evocată și atingerea scopurilor complexe se poate realiza numai prin operațiile de securitate sau operațiile de stabilitate, operații care, astăzi, par să devină prioritare față de operațiile de tip combatant.

* **S.P.A.R.L. Dragomir și Asociații**
e-mail: alina.lefter@dragomirlaw.ro

Operații de securitate – clarificări conceptuale

Doctrina Armatei României¹ clasifică operațiile militare din perspectiva scopului și a activităților militare asociate în: operații de tip combatant, operații de securitate și operații în sprijinul păcii.

Operațiile de tip combatant sunt considerate ca fiind operațiile pentru neutralizarea amenințărilor majore, care implică în mod normal acțiuni de luptă între forțe convenționale și/sau neconvenționale.

Operațiile de securitate sunt definite ca fiind operații pentru facilitarea stabilizării în care sunt implicate mai multe instituții și agenții și care nu sunt caracterizate de realizarea unei stări finale clar definite (victoria decisivă), ci mai degrabă sunt caracterizate de îndeplinirea unor obiective bazate pe condiții decisive graduale.

În cadrul acestor operații se consideră că obiectivul imediat al forțelor militare este de a restabili și a menține securitatea populației locale și a agențiilor civile pentru a se facilita procesul de stabilizare.

În concret, contribuția forțelor militare se materializează în acțiuni de prevenire și de limitare a violenței și, respectiv, protecția populației și a instituțiilor cheie.

Obiectivul pe termen lung al implicării forțelor militare vizează eliminarea tensiunilor care pot conduce la reînceperea sau la amplificarea conflictului și crearea condițiilor pentru realizarea scopurilor politice care să asigure o stabilitate durabilă prin crearea și dezvoltarea capacităților indigene, ordine de drept și societate civilă robustă.

Ultimul tip de operații sunt operațiile în sprijinul păcii, respectiv, operații de menținere a păcii și operații de impunere a păcii.

Doctrina Armatei României definește operațiile de menținere a păcii ca fiind acele operații care sunt desfășurate urmare a unui acord sau înțelegeri de încetare a focului. Existența acordului/înțelegerii permite stabilirea unui mediu permisiv, caracterizat de un nivel ridicat al consensului și un nivel scăzut al amenințărilor.

În cadrul acestor operații, utilizarea forței este limitată la autoapărare, iar acțiunile sunt de interpunere și protecție, managementul administrației civile interimare și sprijin umanitar.

Operațiile de impunere a păcii presupun, ca și în cazul primelor operații, un acord/înțelegere de încetare a focului neurnat însă de instaurarea unui mediu permisiv, ci mai degrabă urmat de un mediu

dominat de instabilitate, impredictibilitate și un nivel al amenințării ridicat.

În concluzie, forțele militare participante la acest tip de operații, trebuie să aibă capacitatea să aplice o forță coercitivă credibilă, astfel încât să creeze posibilitatea reală ca acordul de pace să devină funcțional.

Clasificarea mai sus prezentată realizată de actuala Doctrină a Armatei României relevă faptul că operațiile de securitate, din punct de vedere conceptual, sunt operații pentru facilitarea stabilizării și nu pot fi confundate cu operațiile de menținere sau impunere a păcii, așa cum o serie de analiști opinau în trecut.

Doctrina distinge fără niciun dubiu, din punct de vedere conceptual, între „operații de securitate” și „operații în sprijinul păcii” și, din această perspectivă, apreciez că sunt mai mult decât discutabile opiniile care argumentează în sensul că operațiile de menținere, respectiv, de impunere a păcii sunt operații de securitate.

Menționez ca fiind necesară această precizare pentru că persistența unor confuzii la nivel conceptual este de natură să genereze confuzii cu privire la înțelegerea sferei de aplicare a operațiilor de stabilitate, a scopului acestora și, nu în ultimul rând, a misiunilor.

Nu este mai puțin adevărat faptul că Doctrina Armatei României nu conține o definiție propriu-zisă a operațiilor de securitate, însă modul în care realizează clasificarea operațiilor militare, pe de-o parte, iar pe de altă parte, modul în care sunt reglementate operațiile de securitate elimină, în opinia mea, orice dubiu cu privire la conceptul operațiilor de securitate.

Se poate concluziona că operațiile de securitate sunt acele operații care se desfășoară pe parcursul operațiilor majore, pe parcursul operațiilor militare de răspuns la criză sau pe parcursul misiunilor de salvare și umanitare.

Operațiile de stabilitate reprezintă un concept preponderent utilizat de către administrația americană, regăsindu-se în directivele, instrucțiunile și doctrina elaborată de către Departamentul de Apărare al SUA.

Astfel fiind, Directiva din 28.11.2005² definește operațiile de stabilitate ca fiind acele activități militare și civile desfășurate pe tot parcursul continuumului pace-război, cu scopul de a stabili și a menține ordinea în state și în regiuni.

De asemenea, Directiva prevede că operațiile de stabilitate sunt operațiile de bază ale misiunilor militare ale SUA și ele vor dobândi prioritate față de operațiile de tip combatant.

Scopul imediat al acestor operații este de a asigura securitatea populației locale, furnizarea serviciilor esențiale și ajutorul umanitar, în timp ce scopul pe termen lung este de a ajuta la dezvoltarea unor capacități indigene capabile să asigure securitatea serviciilor esențiale, o economie viabilă, stat de drept, instituții democratice și societate civilă robustă.

Patru ani mai târziu, prin Instrucțiunea din 16.09.2009³ se reafirma prioritatea operațiilor de stabilitate față de operațiile de tip combatant și se redefiniște conceptul de „operații de stabilitate”.

În scopul aplicării Instrucțiunii se menționează faptul că acest concept este cuprinzător, incluzând misiuni militare variate, scopuri și activități desfășurate în afara teritoriului SUA în coordonare cu instrumentele puterii naționale, cu scopul de a menține sau a restabili un mediu sigur și securizat, de a asigura furnizarea serviciilor guvernamentale esențiale, infrastructura de urgență pentru reconstrucție și ajutorul umanitar.

De asemenea, se prevede faptul că operațiile de stabilitate se desfășoară în toate fazele conflictului, în toată aria de operații militare, incluzând toate mediile conflictuale sau neconflictuale.

Este de subliniat că în accepțiunea acestei Instrucțiuni, desfășurarea operațiilor de stabilitate presupune capacități și capabilități care să permită atingerea obiectivelor imediate și obiectivelor de lungă durată prin integrarea eforturilor militare și civile.

În final, Instrucțiunea prevede faptul că reconstrucția și stabilizarea presupun următoarele acțiuni:

- dezarmarea, demobilizarea și reintegrarea beligeranților în societatea civilă;
- reabilitarea beligeranților și transformarea acestora în unități legitime de asigurare a securității;
- instaurarea statului de drept;
- asigurarea stabilității economice și dezvoltarea.

Liniile directoare cu privire la operațiile de stabilitate trasate prin Directiva și Instrucțiunea mai sus evocate au fost preluate și explicitate prin doctrina relativă la desfășurarea operațiilor

de stabilitate în cadrul operațiilor întrunite (*joint operations*)⁴.

Lecțiile învățate în campaniile din Irak și Afghanistan au fundamentat concluzia potrivit căreia succesul nu trebuie să fie definit în termeni militari, ci trebuie să considere în mod necesar refacerea infrastructurii, asigurarea dezvoltării economice, instaurarea statului de drept, buna guvernare, furnizarea serviciilor esențiale și, nu în ultimul rând, construirea unei națiuni-gazdă care să fie responsabilă militar în fața unor autorități civile.

De asemenea, realizarea succesului mai sus evocat nu se poate face decât printr-o colaborare, coordonare a eforturilor cu puterea națională și utilizarea instrumentelor date de această putere.

Forța în sine nu este elementul definitoriu pentru succes, ci ea trebuie în mod necesar să fie subsumată diplomației.

Problemele complexe din „statele fragile” reclamă soluții comprehensive și nu trebuie neglijat faptul că aceste state trebuie să ajungă în situația în care să se protejeze singure prin construirea unor instituții politice, economice, sociale și de securitate sigure și viabile care să poată să răspundă nevoilor societății.

Din această perspectivă se consideră că operațiile de stabilitate sunt cele care asigură suportul pentru soluțiile comprehensive solicitate de rezolvarea problemelor din *statele fragile*.

În antiteză cu *statul fragil* este definit *statul stabil* ca fiind cel care asigură securitatea umană, dezvoltarea economiei și a infrastructurii, buna guvernare și statul de drept, elemente care nu pot fi privite și nici analizate separat.

Concluzionând, se poate susține că operațiile de stabilitate sunt cele care asigură suportul pentru soluțiile comprehensive de transformare a *statelor fragile* în *state stabile*.

Desfășurarea operațiilor de stabilitate în cadrul operațiilor militare

Doctrinile și literatura specifică analizată evidențiază faptul că în cadrul operațiilor de stabilitate pot fi distinse trei tipuri de activități:

a) *răspunsul inițial*, care are ca scop stabilizarea mediului operațional în zona de criză, astfel încât să poată fi asigurat un mediu sigur care să permită realizarea ajutorului umanitar de urgență;

b) *activități de transformare* în domeniul securității, reconstrucției și construcției, care au ca

scop crearea condițiilor în națiunea-gază pentru construcție și reconstrucție;

c) *activități pe termen lung*, care sunt fundamentate pe capitalizarea rezultatelor obținute prin activitățile menționate la lit. b), capitalizare care să permită realizarea unei dezvoltări durabile.

Este important de menționat faptul că, chiar dacă operațiile de stabilitate se realizează în contextul unui război tradițional sau al unui război neconvențional, acestea nu au niciodată un caracter secvențial și alternativ, ci sunt întotdeauna integrate și sincronizate cu alte operații (ofensivă și defensivă), în toate fazele unei misiuni întrunite.

Ponderea și impactul acestor operații de stabilitate, în ansamblul misiunii întrunite, sunt diferite în funcție de tipul de operație.

Astfel fiind, în cadrul operațiilor majore și al campaniilor trebuie asigurat un echilibru între ofensivă, defensivă și operații de stabilitate, în toate fazele.

Se poate spune că, în perioada de stabilizare, activitățile specifice răspunsului inițial reprezintă dominantă operațiilor de stabilitate, în sensul că forțele întrunite vor fi concentrate pe protecția forțelor și a populației civile deopotrivă și pe ajutorul umanitar al populației afectate de război.

În general, forțele militare datorită prezenței în teatrul de operații și abilităților de comandă și control vor fi cele care vor asigura conducerea forțelor reunite.

Practic, numai forțele militare vor avea capacitatea să asigure administrarea civilă, stabilizarea și reconstrucția, date fiind circumstanțele.

În privința operațiilor de răspuns la criză și a operațiilor militare în situații de urgență se apreciază că balanța dintre operațiile de stabilitate și operațiile de tip combatant variază în funcție de circumstanțe.

Subsumate acestei categorii, menționez operațiile de pace care sunt operații multiagenții și multinaționale, în cadrul cărora operațiile de stabilitate îndeplinesc un rol esențial.

În cadrul operațiilor de contrainsurgență, se reclamă a se asigura o îmbinare a eforturilor militare și civile, forțele reunite fiind solicitate deopotrivă să lupte și să construiască secvențial ori simultan, în funcție de circumstanțe.

În cadrul operațiilor desfășurate cu scopul de a reduce efectele dezastrelor naturale sau provocate

de om este evident faptul că suportul militar este limitat ca scop și durată și este întotdeauna subsumat eforturilor autorităților civile.

Ceea ce este important de reținut este faptul că toate operațiile militare trebuie evaluate din perspectiva contribuției la realizarea obiectivelor stabilizării, respectiv, realizarea unei platforme pentru asigurarea securității politice, economice și umane.

Un aspect esențial în legătură cu operațiile de stabilitate se referă la modul în care acestea sunt percepute de către opinia publică, în general, și, în mod special, de populația din națiunea-gază.

Din acest punct de vedere, la nivel doctrinar există o unanimitate, în sensul că legitimitatea operației este cea care determină finalmente o percepție pozitivă și sprijin din partea populației națiunii-gază.

Legitimitatea se relaționează la respectarea dreptului internațional, în general, și a dreptului umanitar internațional, în special, dar și la convențiile internaționale, rezoluțiile și mandatele care stabilesc regulile de angajare.

Principiile operațiilor de stabilitate

Principiile care guvernează operațiile întrunite se aplică fiecărei operații în parte, iar în cele ce urmează voi trata analiza specificității aplicării acestor principii în privința operațiilor de stabilitate.

1. Definirea clară a obiectivului care trebuie atins

Obiectivul în cadrul operațiilor de stabilitate este dat de obținerea și, respectiv, menținerea unui conlucărări politice între structurile de guvernare ale națiunii-gază, elitele politice și populație.

2. Câștigarea, păstrarea și exploatarea inițiativei

Cu privire la acest principiu, trebuie avut în vedere că și în cazul operațiilor de stabilitate se menține ideea de bază potrivit căreia este nevoie de o acțiune rapidă în vederea câștigării și menținerii inițiativei în eforturile de stabilizare, pentru că în caz contrar se lasă posibilitatea de exploatare a oportunităților de către inamici/adversari.

3. Concentrarea puterii la locul și timpul decisiv

Acest principiu capătă o importanță deosebită în situația în care operațiile de stabilitate sunt desfășurate în medii ostile, în cadrul unor operații majore sau în cadrul unor operații de contrainsurgență.

În aceste situații, forțele de stabilitate trebuie să aibă în mod necesar capacitatea să satisfacă deopotrivă atât cerința de protecție a populației, dar și să neutralizeze grupurile ostile.

4. Principiul economiei forței

Principiul economiei forței se manifestă, în general, prin nevoia alocării unui minim de forță pentru eforturi secundare.

O aplicare corectă a acestui principiu în privința operațiilor de stabilitate presupune faptul că niciodată nu trebuie plecat de la prezumția că operațiile de stabilitate reprezintă „eforturile secundare” în cadrul operațiilor întrunite, în general și, în mod particular, în cadrul operațiilor majore și a campaniilor.

5. Principiul unității de efort

Principiul unității de efort este unul dintre cele mai dificile principii de aplicat în cadrul operațiilor întrunite.

În general, acest principiu reclamă direcționarea tuturor forțelor și a mijloacelor pentru realizarea obiectivului. Unitatea de efort reprezintă un efect al unității de comandă care are rolul de a asigura faptul că atât operațiile de stabilitate, cât și cele de tip combatant sunt direcționate pentru realizarea obiectivului comun.

Din această perspectivă, operațiile de stabilitate trebuie să fie coordonate cu și prin intermediul celei mai potrivite autorități care operează interagenții, dar și cu considerarea altor potențiali parteneri.

6. Principiul restricționării în folosirea forței

Principiul restricționării în folosirea forței presupune realizarea echilibrului între protecția populației și a infrastructurii și, respectiv, desfășurarea operațiilor de tip combatant, astfel încât obiectivele urmărite să poată fi atinse.

Forța armată trebuie să fie folosită cu maximă prudență și numai atunci când este nevoie. O folosire irațională a forței poate genera importante consecințe politice și militare, concretizate în pierderea consensului, eșec al misiunii și, implicit, la escaladarea violenței și destabilizarea zonei.

7. Perseverența

Perseverența presupune pregătirea pentru aplicarea și folosirea constantă, pe timp îndelungat, a forțelor în funcție de misiunea primită și de evoluțiile politico-militare.

Trebuie pornit de la premisa că stabilizarea statelor fragile reclamă întotdeauna un efort prelungit și, prin urmare, activitățile de transformare vor reclama o perioadă îndelungată de timp.

8. Legitimitatea

Legitimitatea se concretizează în percepția publică potrivit căreia forțele angajate și operațiile desfășurate sunt conforme dreptului internațional, conforme cu convențiile internaționale și tratatele și ratificate de către părțile semnatare.

În acest context, forțele angajate au autoritatea de a folosi mijloacele legate pentru realizarea scopurilor propuse.

Este important de reținut faptul că aspectul crucial este legat de credibilitatea și abilitatea guvernelor naționale de a genera consens popular.

Se susține faptul că într-adevăr este importantă percepția populației cu privire la forțele angajate, dar această percepție are o importanță secundară în funcție de credibilitatea și legitimitatea guvernului din națiunea-gazdă.

9. Unitatea de acțiune

Având în vedere că stabilizarea presupune implicarea, alături de forțele militare, a unor agenții și organizații guvernamentale, neguvernamentale și entități din sectorul privat este deosebit de important ca dincolo de diferențele determinate de culturile organizaționale din care acestea provin să existe o înțelegere comună cu privire la obiectivele propuse, la mediul operațional, la aspectele legate de planificare și evaluare și, cel mai important, coordonarea și integrarea acțiunilor și activităților.

10. Cooperarea civil-militară

Principiul are în vedere cooperarea civil-militară în cadrul forțelor angajate, fiind necesară cooperarea pentru realizarea efectivității unității de efort.

Pe de altă parte, cooperarea se relaționează și la relația dintre forțele angajate și populația civilă, fiind esențială obținerea sprijinului populației civile pentru realizarea operațiilor militare și îndeplinirea obiectivelor operaționale.

Din această perspectivă este foarte important ca în timpul unei operații militare să fie înțeleasă cultura locală și să se realizeze o atentă planificare și, respectiv, evaluare a efectelor dorite sau nedorite ale operațiilor militare în funcție de cultura locală.

Funcțiile operațiilor de stabilitate

Operațiile de stabilitate sunt operații militare deosebit de complexe care trebuie să îndeplinească următoarele funcții:

- securitate;
- asistență umanitară;
- stabilizare economică și infrastructură;
- stat de drept;
- bună guvernare și participare.

Activitățile de securitate urmăresc să asigure controlul populației civile, al proprietății și al teritoriului.

Acestea se pot desfășura ca parte a ocupației militare în timpul sau după încetarea operațiilor de tip combatant pentru a înfrânge insurgența sau ca răspuns la un dezastru umanitar.

Se consideră că aceste activități își îndeplinesc obiectivele atunci când violența este redusă la nivelul la care poate fi gestionată de către autoritățile guvernamentale naționale.

În concret, se consideră că un guvern național poate să gestioneze problemele legate de securitate atunci când are capacitatea să asigure securitatea teritorială, ordinea publică și siguranța, protecția infrastructurilor naționale și, nu în ultimul rând, securitatea populației.

Asistența umanitară presupune îndeplinirea acelor programe care să ducă la satisfacerea nevoilor și serviciilor umane de bază, respectiv, apă, hrană, adăpost, servicii de igienă și servicii medicale, dar și educație, crearea condițiilor pentru întoarcerea, respectiv, integrarea în comunitate a persoanelor dislocate de conflictele violente.

În general, forțele militare participă în misiunile umanitare asigurând suport populației dislocate/evacuate ca urmare a conflictelor violente/dezastrelor, dar și în programele care au ca obiective de lungă durată creșterea nivelului de trai și de sănătate al populației.

Stabilizarea economică și infrastructura presupune dezvoltarea unor programe care să ajute economia să funcționeze.

În concret, acestea au ca obiectiv asigurarea unei economii de piață, mobilizarea investitorilor naționali și străini, supervizarea reformei monetare, reconstrucția mijloacelor de transport/comunicare, dar și a celor care asigură furnizarea serviciilor de sănătate, educație și control al mediului.

În acest sens, contribuția militară se traduce în asigurarea generală a unui mediu de securitate

care să permită dezvoltarea unei infrastructuri economice capabile să genereze locuri de muncă.

Pot fi menționate: suportul asigurat de către forțele militare pentru crearea unei bănci centrale și a unui sistem monetar capabil să susțină economia, asigurarea securității pentru instituțiile financiare care implementează politica fiscală și asigurarea suportului pentru realizarea infrastructurii critice.

Statul de drept este considerat fundamental pentru asigurarea legitimității guvernării, iar programele destinate la nivel individual, instituțional, public și privat au ca obiectiv principal afirmarea supremației legii.

Contribuția militară, în linii generale, se concretizează în asigurarea suportului necesar pentru restaurarea guvernului, stabilirea unui sistem de justiție și a unui sistem de justiție penală care să sancționeze nerespectarea legii și, în special, pedepsirea crimelor de război.

În ceea ce privește buna guvernare sunt de menționate programele care au ca scop instaurarea unei guvernări stabile, capabile să asigure furnizarea serviciilor de bază către populație, guvernări care sunt aleși urmare a unor procese electiv democratice și a căror răspundere poate fi angajată de către populație prin intermediul societății civile și asigurarea pluripartidismului.

Contribuția militară se concretizează prin asigurarea suportului pentru elaborarea Constituției și adoptarea acesteia printr-un proces care să asigure dezbaterea publică, prin suportul asigurat guvernelor naționale și autorităților administrative locale pentru furnizarea serviciilor de bază, suportul asigurat inițiativelor anticorupție și proceselor electiv democratice.

Este de menționat faptul că acest suport este asigurat prin punere la dispoziție de către experți, asigurarea securității liderilor guvernamentali sau locali chemați să implementeze programele mai sus menționate, dar și prin asigurarea unui suport logistic.

Concluzii

Analiza operațiilor de stabilitate ne îndreptățește să afirmăm că se poate vorbi despre o schimbare de paradigmă în privința operațiilor militare, în sensul în care operațiile militare nu mai sunt centrate pe inamic, ele sunt centrate pe populație.

Operațiile militare trebuie să aibă un obiectiv strategic cuprinzător, realizabil prin activități îndreptate către sprijinul populației din zona

de operații, acțiuni care vor prevala în funcție de acțiunile tradiționale directe asupra forțelor inamice.

Cele mai recente tendințe în analiza evoluțiilor operațiilor de stabilitate le relevă ca modalități de consolidare a păcii în societățile distruse de război.

Acestea sunt încadrate în categoria largă a operațiilor multinaționale de răspuns la criză, care au ca scop stoparea conflictelor, restabilirea păcii și asigurarea unui mediu stabil care să permită reconciliere, reconstrucție și tranziția către o guvernare eficientă.

Conform Cartei Națiunilor Unite, misiunea pentru menținerea păcii la nivel internațional revine Organizației Națiunilor Unite.

Această misiune este îndeplinită prin diplomație, prin operațiile de menținere a păcii, de dezarmare și de luptă împotriva terorismului.

Operațiile de stabilitate au o pondere importantă fiind cele care permit realizarea unor scopuri politice complexe. În ultimii ani s-a dovedit că operațiile de pace sunt din ce în ce mai dificil de gestionat, dat fiind caracterul lor multidimensional.

Astfel fiind, s-a constatat că mandatele multidimensionale sunt mult prea ambițioase în funcție de resursa umană disponibilă⁵. S-a constatat, de asemenea, că unul dintre obiectivele avute în vedere de acest tip de operații, respectiv, întărirea capacității guvernelor locale de a gestiona conflictele și efectele acestora este, uneori, imposibil de realizat.

De asemenea, s-au înregistrat probleme în privința percepției publice determinate în special de modul în care se asigură respectarea drepturilor omului și, implicit, s-a pus la îndoială legitimitatea acestui tip de operații.

Percepțiile critice sunt fundamentate pe ideea potrivit căreia statele sunt suverane și, în consecință, nu există un drept de intervenție externă în afacerile lor interne. Astfel, se consideră că intervenționismul este o eroare și că Afghanistan a fost nu numai un cimitir al marilor puteri, dar și un veritabil „Waterloo al contrainsurgenței”, campaniile de *non-building* implicând costuri imense.

Se pune astfel întrebarea dacă acest tip de operații fundamentate pe intervenția în treburile interne ale altor state sunt răspunsul potrivit pentru războaiele viitorului.

Cei care susțin însă dreptul de intervenție pornesc de la premisa de analiză potrivit căreia ceea ce trebuie să primeze sunt drepturile omului și nu ale statului.

Dincolo de aspectele de legitimitate care gravitează în jurul ideii *drepturile statului* versus *drepturile omului* este aproape evident că, în prezent, războiul este un amalgam de politică, emoție, suflet, religie.

Un răspuns adecvat nu poate să fie exclusiv militar, ci răspunsul trebuie să aibă în vedere și alte scopuri, respectiv, cele relaționate la economie, educarea populației și relațiile societale.

NOTE:

1 *Doctrina Armatei României*, Ministerul Apărării Naționale, Statul Major General, București, 2012.

2 *Directive on Military Support for Stability, Security, Transition and Reconstruction (SSTR) Operations no. 3000.05, Nov. 28, 2005*, Department of Defense of the USA, https://fas.org/irp/doddir/dod/d3000_05.pdf

3 <http://dtic.mil/whs/directives/corres/pdf/300005p.pdf>

4 *Stability Operations*, 29.09.2011, Joint Publication 3-07, http://www.dtic.mil/doctrine/new_pubs/jp3_07.pdf

5 Dr. Alexandra Sarcinschi, *Operațiile de stabilitate și securitatea umană*, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2008.

BIBLIOGRAFIE

Doctrina Armatei României, Ministerul Apărării Naționale, Statul Major General, București, 2012.

Directive on Military Support for Stability, Security, Transition and Reconstruction (SSTR) Operations no. 3000.05, nov. 28, 2005, Department of Defense of the USA.

Instruction no. 3000.05, sept. 16, 2009, Department of Defense of the USA.

Stability Operations, 29.09.2011, Joint Publication 3-07.

Dr. Sarcinschi Alexandra, *Operațiile de stabilitate și securitatea umană*, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2008.

<http://www.un.org/en/>